TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2008 m. lapkričio 6 d.*

Byloje C-405/07 P

dėl 2007 m. rugpjūčio 30 d. pagal Teisingumo Teismo statuto 56 straipsnį pateikto apeliacinio skundo,

Nyderlandų Karalystė, atstovaujama M. de Grave ir C. Wissels,

apeliantė,

dalyvaujant kitai proceso šaliai:

Europos Bendrijų Komisijai, atstovaujamai M. Patakia, A. Alcover San Pedro ir H. van Vliet, nurodžiusiai adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovei pirmojoje instancijoje,

* Proceso kalba: olandų.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai K. Schiemann, P. Kūris, L. Bay Larsen ir C. Toader (pranešėja),

generalinė advokatė J. Kokott,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

susipažinęs su 2008 m. liepos 17 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Savo apeliaciniu skundu Nyderlandų Karalystė prašo panaikinti 2007 m. birželio 27 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Nyderlandai prieš Komisiją* (T-182/06, Rink. p. II-1983, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis atmetė prašymą panaikinti 2006 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimą 2006/372/EB dėl nacionalinių nuostatų projekto, apie kurį pagal EB 95 straipsnio 5 dalį pranešė Nyderlandų Karalystė, nustatančio dyzelinu varomų transporto priemonių išmetamų kietųjų dalelių ribas (OL L 142, p. 16, toliau – ginčijamas sprendimas).

Teisinis pagrindas

2 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 98/69/EB dėl priemonių, kurių turi būti imamasi prieš oro taršą motorinių transporto priemonių išmetamosiomis dujomis, iš dalies keičiančios Direktyvą 70/220/EEB (OL L 350, p. 1), I priedo 5.3.1.4 punkte nustatyta 25 mg/km kietųjų dalelių (KD) ribinė vertė dyzelinius variklius turinčioms ir, pirma, M kategorijai (keleiviniai automobiliai) priskiriamoms transporto priemonėms, apibrėžtoms 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyvos 70/156/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo (OL L 42, p. 1), II priedo A skyriuje, išskyrus transporto priemones, kurių didžiausia masė viršija 2 500 kg, bei, antra, N_1 kategorijos I klasei (transportiniai automobiliai, kurių didžiausia leistina masė 1 305 kg) priskiriamoms transporto priemonėms.

3 Pagal Direktyvos 98/69 2 straipsnio 1 dalį:

„<…> valstybės narės dėl priežasčių, susijusių su oro tarša motorinių transporto priemonių išmetamais teršalais, negali:

— atsisakyti suteikti EB tipo patvirtinimą pagal Direktyvos 70/156/EEB 4 straipsnio 1 dalį arba

— atsisakyti suteikti nacionalinį tipo patvirtinimą, arba

— pagal Direktyvos 70/156/EEB 7 straipsnį uždrausti registruoti, parduoti arba pradėti eksploatuoti transporto priemones,

jeigu transporto priemonės atitinka Direktyvos 70/220/EB (1970 m. kovo 20 d. Tarybos direktyva dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių priemones, kurių būtina imtis oro apsaugai nuo motorinių transporto priemonių išmetamųjų teršalų, suderinimo (OL L 76, p. 1)) su pakeitimais, padarytais šia direktyva, reikalavimus."

4 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (*Euro 5* ir *Euro 6*) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos (OL L 171, p. 1) nuo 2013 m. sausio 2 d. pakeis Direktyvas 70/220 ir 98/69. Jo I priedo 1 lentelėje numatytas *Euro 5* išmetamųjų teršalų kiekio standartas, sumažinantis iki 5 mg/km kietųjų dalelių (KD) ribinę vertę visų kategorijų ir klasių transporto priemonėms, numatytoms šioje lentelėje. Kiek tai susiję su M ir N_1 kategorijų I klasės transporto priemonėmis, naujoji ribinė vertė, remiantis Reglamento 715/2007 10 straipsnio 2 ir 3 dalimis, yra privaloma naujų tipų transporto priemonėms nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. ir naujoms transporto priemonėms – nuo 2011 m. sausio 1 dienos.

5 Pagal 1996 m. rugsėjo 27 d. Tarybos direktyvos 96/62/EB dėl aplinkos oro kokybės vertinimo ir valdymo (OL L 296, p. 55) antrą ir dvyliktą konstatuojamąsias dalis:

„<…> norint apsaugoti aplinką ir žmogaus sveikatą, reikėtų vengti, neleisti arba mažinti kenksmingų oro teršalų susikaupimą ir nustatyti aplinkos oro užterštumo ribines vertes ir (arba) pavojaus slenksčius;

<…>

<…> tam, kad būtų apsaugota aplinka apskritai ir žmogaus sveikata, būtina, kad valstybės narės imtųsi veiksmų, kai viršijamos ribinės vertės, kad šios vertės būtų pasiektos per nurodytą laiką.“

6 Direktyvos 96/62 7 straipsnyje „Aplinkos oro kokybės gerinimas — Bendrieji reikalavimai“ nustatyta:

„1. Valstybės narės imasi reikiamų priemonių, kad užtikrintų atitiktį ribinėms vertėms.

2. Priemonės, kurių imamasi šios direktyvos tikslams pasiekti:

<…>

b) nepažeidžia Bendrijos teisės aktų dėl dirbančiųjų darbo saugos ir profesinės sveikatos;

c) nedaro didelio neigiamo poveikio kitų valstybių narių aplinkai.

3. Valstybės narės sudaro veiksmų planą ir nurodo priemones, kurių siekiant sumažinti pavojų ir apriboti trukmę bus imamasi ten, kur iškyla pavojus viršyti ribines vertes ir (arba) pavojaus slenksčius. Priklausomai nuo konkretaus atvejo, tokiame plane gali būti numatytos priemonės veiklai, kuri prisideda prie ribinių verčių viršijimo, kontroliuoti ir prireikus ją nutraukti, įskaitant automobilių eismą.“

7 Pagal Direktyvos 96/62 8 straipsnio 3 dalį valstybės narės zonose ir aglomeracijose, kuriose vieno arba kelių teršalų lygis yra tarp ribinės vertės ir ribinės vertės kartu su leistinu nukrypimo dydžiu, imasi priemonių užtikrinti, kad būtų parengtas ir įgyvendintas planas ar programa ribinei vertei per konkretų nustatytą terminą pasiekti. Remiantis šia nuostata į šį planą ar programą įtraukiama bent jau IV priede išvardyta informacija. Ši informacija pagal šio IV priedo 5 ir 6 punktus apima informaciją apie taršos kilmę, būtent pagrindinių išmetamų teršalų šaltinių, teršiančių aplinką, sąrašą bei situacijos analizę, kuria smulkiai apibūdinami veiksniai, sukeliantys užterštumo lygių viršijimą, pavyzdžiui, transportas, įskaitant tarpvalstybinį.

8 Direktyvos 96/62 8 straipsnyje nustatyta:

„Jeigu kurio nors teršalo lygis viršija arba gali viršyti ribinę vertę kartu su leistinu nukrypimo dydžiu arba, konkrečiu atveju, pavojaus slenkstį dėl kitoje valstybėje narėje padidėjusios taršos, suinteresuotosios valstybės narės konsultuojasi tarpusavyje, siekdamos surasti sprendimą. Komisija gali dalyvauti tokiose konsultacijose.“

9 Pagal Direktyvos 96/62 11 straipsnio 1 dalies a punkto i papunktį valstybės narės praneša Komisijai apie atvejus, kai lygis viršija ribinę vertę kartu su leistinu nukrypimo dydžiu, datas arba laikotarpius, per kuriuos lygis buvo stebimas, ir vertes, užregistruotas per devynis mėnesius nuo kiekvienų metų pabaigos.

10 Pačioje Direktyvoje 96/62 ribinės vertės nenustatomos, tačiau 4 straipsnyje, skaitomame kartu su atitinkamai jos I ir II priedais, nurodomi oro teršalai, kurių atžvilgiu turi būti nustatytos tokios vertės ir veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti šias vertes nustatant. Tarp šių veiksnių numatytas poveikio gyventojų grupėms laipsnis.

11 1999 m. balandžio 22 d. Tarybos direktyva 1999/30/EB dėl sieros dioksido, azoto dioksido, azoto oksidų, kietųjų dalelių ir švino ribinių verčių aplinkos ore (OL L 163, p. 41) nustatytos kietųjų dalelių, be kita ko, KD_{10}, ribinės vertės. KD_{10} yra apibrėžtos šios direktyvos 2 straipsnio 11 punkte kaip kietosios dalelės, kurių 50 % pereina pro joms pralaidžią 10 μm aerodinaminio skersmens angą.

12 Direktyvos 1999/30 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Valstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad KD_{10} koncentracijos aplinkos ore, vertinamos remiantis 7 straipsniu, neviršytų III priedo I skirsnyje nurodytų ribinių verčių nuo ten pat nurodytų datų.

III priedo I skirsnyje nurodytos leistinos nukrypimo ribos taikomos vadovaujantis Direktyvos 96/62/EB 8 straipsnio nuostatomis.“

13 Direktyvos 1999/30 III priede nustatytos kietųjų dalelių KD_{10} ribinės vertės ir leistinos nuokrypio ribos, taikomos dviem vienas po kito einančiais etapais, nurodant iki kurios datos turi būti užtikrintas kiekvienos iš jų ribinės vertės laikymasis. Be to, pirmajam etapui numatytos vertės ir ribos yra teisiškai privalomos nuo 2005 m. sausio 1 dienos.

14 2008 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/50/EB dėl aplinkos oro kokybės ir švaresnio oro Europoje (OL L 152, p. 1), remiantis 31 jos straipsniu, nuo 2010 m. birželio 11 d. pakeis Direktyvas 96/62 ir 1999/30. Pagal Direktyvos 2008/50 22 straipsnio 2 dalį, kai tam tikroje zonoje arba aglomeracijoje dėl tai vietai būdingų sklaidos savybių, nepalankių klimato sąlygų arba tarpvalstybinės taršos negalima pasiekti KD_{10} ribinių verčių, valstybei narei leidžiama nevykdyti įpareigojimo taikyti tas ribines vertes iki 2011 m. birželio 11 d., jeigu laikomasi tam tikrų sąlygų.

Ginčo aplinkybės

15 2005 m. lapkričio 2 d. laišku Nyderlandų Karalystė, remdamasi EB 95 straipsnio 5 dalimi, pranešė Komisijai apie ketinimą priimti nutarimą, kuriuo siekiama nuo 2007 m. sausio 1 d., nukrypstant nuo Direktyvos 98/69 nuostatų, nustatyti 5 mg/km išmetamų kietųjų dalelių ribinę vertę naujoms M_1 ir N_1 kategorijų I klasės dyzelinį variklį turinčioms transporto priemonėms.

16 Pagrįsdama savo prašymą dėl nukrypti leidžiančių nuostatų, Nyderlandų Karalystė patikslino, kad Direktyvoje 1999/30 nustatytos kietųjų dalelių koncentracijos ribinės vertės viršijamos kelete jos teritorijos dalių ir todėl ji nemano turinti galimybę įvykdyti šia direktyva nustatytus įpareigojimus. Šiame kontekste ji pabrėžė, kad didelis šalies gyventojų tankumas ir didesnė nei kitose Europos valstybėse infrastruktūros koncentracija lemia didesnį išmetamų kietųjų dalelių kiekį viename kvadratiniame kilometre. Todėl gyventojus labai veikia oro tarša, ypač atsižvelgiant į tai, kad automobilių eismas vyksta netoli nuo gyvenamųjų zonų. Be to, didelės taršos dalies šaltinis yra kaimyninės valstybės narės, todėl nacionalinės aplinkosaugos normos gali turėti įtakos tik 15 % kietųjų dalelių vidutinės koncentracijos šioje valstybėje.

17 Nyderlandų Karalystė nurodė, jog, siekdama sumažinti kietųjų dalelių koncentraciją, ji suteikė prioritetą keleivinių ir komercinių automobilių kietųjų dalelių emisijos, kuri sudaro 70 % kelių eismo emisijos, mažinimui. Nukrypti leidžianti priemonė, apie kurią buvo pranešta, yra sudėtinė kelių eismui skirto ir ekologiškesnes transporto priemones bei kurą skatinančio įstatymų paketo dalis. Ji apima dyzelino suodžiuose kietųjų dalelių kiekį mažinančių filtrų įrengimą Nyderlandų Karalystėje įregistruotuose dyzelinius variklius turinčiose transporto priemonėse.

18 Ji iš tiesų nurodė, kad nutarimas, apie kurį buvo pranešta, būtų taikomas tik Nyderlanduose įregistruotoms transporto priemonėms ir kad jis niekaip nepakeistų nei transporto priemonių pripažinimo procedūros EB, nei šį patvirtinimą kitose valstybėse narėse gavusių transporto priemonių įregistravimo sąlygų. Tačiau, įsigaliojus šiam nutarimui, policija ir už periodinę atitinkamų transporto priemonių kontrolę atsakingos institucijos galės patikrinti, ar keleivinis arba lengvasis komercinis automobilis atitinka naują 5 mg/km ribinę vertę.

19 2005 m. lapkričio 23 d. laišku Komisija patvirtino gavusi Nyderlandų Karalystės pranešimą ir ją informavo, kad šešių mėnesių laikotarpis, kuris jai suteikiamas pagal EB 95 straipsnio 6 dalį sprendimui dėl prašymų leisti nukrypti priimti, prasidėjo 2005 m. lapkričio 5 dieną.

20 Pagal Direktyvą 96/62 parengta oro kokybės Nyderlanduose įvertinimo ataskaita už 2004 metus (toliau – 2004 m. įvertinimo ataskaita) buvo pateikta Komisijai 2006 m. vasario 8 dieną. Šią ataskaitą Komisija užregistravo tų pačių metų vasario 10 dieną.

21 2006 m. kovo 10 d. laišku Nyderlandų valdžios institucijos informavo Komisiją apie 2006 m. kovą Nyderlandų aplinkos agentūros (*Milieu- en Natuurplanbureau*; toliau – MNP) parengtą ataskaitą „Nieuwe inzichten in de omvang van de fijnstofproblematiek“ („Nauji duomenys apie kietųjų dalelių problemos apimtį“, toliau – MNP ataskaita).

22 Kad įvertintų Nyderlandų institucijų pateiktų argumentų pagrįstumą, Komisija paprašė Nyderlandų taikomųjų mokslo tyrimų organizacijos (*Nederlandse Organisatie voor toegepast-natuur-wetenschappelijk onderzoek*; toliau – TNO) koordinuojamo patarėjų konsorciumo mokslinės ir techninės išvados. Savo ataskaitą ši organizacija Komisijai pateikė 2006 m. kovo 27 dieną (toliau – TNO ataskaita).

23 Ginčijamu sprendimu Komisija 2006 m. gegužės 3 d. atmetė nutarimo, apie kurį buvo pranešta, projektą dėl to, kad „Nyderlandų Karalystė neįrodė, jog egzistuoja jai būdinga

problema Direktyvos 98/69/EB atžvilgiu“ ir kad bet kuriuo atveju „priemonė, apie kurią buvo pranešta, nėra proporcinga siekiamiems tikslams“.

Ieškinys Pirmosios instancijos teisme ir skundžiamas sprendimas

24 Pareiškimu, kurį Pirmosios instancijos teismo kanceliarija gavo 2006 m. liepos 12 d., Nyderlandų Karalystė pateikė ieškinį, kuriuo prašo panaikinti ginčijamą sprendimą, bei prašymą nagrinėti šį ieškinį pagreitinta tvarka.

25 Skundžiamu sprendimu Pirmosios instancijos teismas, taikydamas pagreitintą procedūrą, atmetė šį ieškinį. Jis atmetė du pirmuosius Nyderlandų Karalystės nurodytus pagrindus, susijusius su Komisijos atliktu Nyderlandams būdingos problemos egzistavimo įvertinimu.

26 Skundžiamo sprendimo 43–49 punktuose Pirmosios instancijos teismas pirmiausia atmetė pagrindą, kuriuo Nyderlandų Karalystė tvirtino, kad Komisija pažeidė rūpestingumo pareigą ir pareigą motyvuoti sprendimus, nes vertindama, ar Nyderlandams būdinga aplinkos oro kokybės problema neatsižvelgė į reikšmingus 2004 m. duomenis ir to nepaaiškino. Šiame kontekste Komisija, priešingai nei ji nurodė ginčijamo sprendimo 41 punkte, pripažino, kad, prieš priimant ginčijamą sprendimą, Nyderlandų Karalystė iš tiesų oficialiai pateikė savo 2004 m. įvertinimo ataskaitą.

27 Pirmosios instancijos teismas šiuo klausimu, be kita ko, nusprendė:

„44 Vis dėlto iš (ginčijamo sprendimo) argumentų, skirtų tik Nyderlandams būdingos aplinkos oro kokybės problemos klausimui, išplaukia, jog paskutiniai Nyderlandų valdžios institucijų pateikti duomenys buvo įtraukti į TNO ataskaitą. Visų pirma <…> šio dokumento 29 puslapyje ši organizacija patikslina:

„Nyderlandų Karalystės pateikti preliminarūs duomenys apie ribinių verčių viršijimą 2004 m. parodo kitokį vaizdą nei 2003 metais. Visose zonose konstatuojamas leistinumo marža padidintos KD_{10} ribinės vertės viršijimas.“

45 Be to, TNO savo ataskaitos 29 puslapyje ir Komisija (ginčijamo sprendimo) 41 punkte pakartoja tam tikrus (MNP ataskaitos) teiginius.

46 Galiausiai, kaip išplaukia iš (ginčijamo sprendimo) 42 punkto, Komisija atsisakė laikyti, kad įrodyta, jog Nyderlandų Karalystė turi jai būdingų sunkumų laikytis ribinių smulkiųjų dalelių koncentracijos verčių, nustatytų Direktyvoje 1999/30, be kita ko, atsižvelgdama į naują Nyderlandų vyriausybės pateiktą informaciją, pristatytą MNP ataskaitoje.“

28 Skundžiamo sprendimo 47 ir 48 punktuose Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad šiomis aplinkybėmis Komisija negali būti kaltinama neįvertinusi naujausių duomenų, kuriuos jai persiuntė Nyderlandų vyriausybė, ir nenurodžiusi šio tariamo neįvertinimo priežasčių.

29 Pirmosios instancijos teismas taip pat atmetė pagrindą, kuriuo siekiama įrodyti, kad Komisija klaidingai neigė Nyderlandams būdingos aplinkos oro kokybės problemos egzistavimą.

30 Kalbant apie pirmąjį argumentą, kad Komisija klaidingai taikė EB 95 straipsnio 5 dalyje numatytą valstybei būdingos problemos kriterijų, reikalaudama, kad aptariama problema darytų poveikį tik Nyderlandų Karalystei, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 66–72 punktuose nurodė, kad šis kaltinimas neturi faktinio pagrindo. Šiuo atžvilgiu jis pabrėžė, be kita ko, kad ginčijamame sprendime, kaip ir TNO ataskaitoje, daroma nuoroda į kitų valstybių narių situaciją ir kad iš šio palyginimo matyti, jog Nyderlandų Karalystei nekilo tik jai būdinga aplinkos apsaugos problema, kuri pateisintų nukrypsti leidžiančios priemonės priėmimą.

31 Antrasis argumentas, jog Komisija neatsižvelgė į tai, kad Nyderlandų Karalystė neturi galimybių išspręsti vidaus vandenų laivybos ir jūros transporto išmetamų kietųjų dalelių keliamos problemos, buvo atmestas skundžiamo sprendimo 78–84 punktuose. Pirmosios instancijos teismas šiuo atžvilgiu konstatavo, kad bet kuriuo atveju šis argumentas neturi faktinio pagrindo, nes, priešingai nei tvirtina Nyderlandų Karalystė,

Komisija nesusiejo galimybės patvirtinti priemonę, apie kurią buvo pranešta, su sąlyga, jog pagrindinė ribinės vertės viršijimo priežastis būtų dyzelinius variklius turinčių kelių transporto priemonių emisijos.

32 Dėl trečiojo argumento, kad aplinkos oro kokybės problema yra Nyderlandų Karalystei būdinga, nes ji negali kovoti su tarša iš kitų valstybių, Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 87–94 punktuose nusprendė, jog šis negalėjimas negali būti laikomas įrodymu, kad ši valstybė narė susidūrė su jai būdinga aplinkos oro kokybės problema.

33 Skundžiamo sprendimo 88 ir 91 punktuose Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad tokiose nedidelėse valstybėse kaip Nyderlandai didelė kietųjų dalelių dalis beveik automatiškai laikoma kylančia iš išorinių šaltinių. Jis nurodė, jog visiškai nebuvo įrodyta, kad kitų valstybių kietųjų dalelių emisijos taip paveikia oro kokybę Nyderlanduose, jog išmetamų kietųjų dalelių apribojimo problema šioje valstybėje pasireiškia kitaip, nei kitose Bendrijos narėse.

34 Be to, skundžiamo sprendimo 92 punkte jis pastebėjo, kad tai, ar problema būdinga valstybei narei, reikia vertinti remiantis Direktyvoje 1999/30 įtvirtintomis normomis. Tačiau Direktyvos 1999/30 III priede įtvirtintos tik kietųjų dalelių koncentracijos aplinkos ore ribinės vertės, neatsižvelgiant į kietųjų dalelių kilmę.

35 Galiausiai Pirmosios instancijos teismas 105–116 punktuose atmeta ketvirtąjį argumentą, kad Nyderlanduose nustatyto kietųjų dalelių koncentracijos aplinkos ore ribinių verčių viršijimo Komisija klaidingai nepripažino ypač rimtu.

36 Skundžiamo sprendimo 107 punkte Pirmosios instancijos teismas šiuo atžvilgiu nurodė, jog iš bylos medžiagos neišplaukia, kad Nyderlanduose konstatuoti viršijimo atvejai, palyginti su kitose valstybėse narėse nustatytais viršijimo atvejais, yra tokie reikšmingi, jog dėl jų pranešančioje valstybėje narėje kyla tik jai būdinga aplinkos oro kokybės problema. Be to, skundžiamo sprendimo 109 punkte Pirmosios instancijos teismas nurodė, kad iš sąrašo, sudaryto remiantis nacionalinėmis oro kokybės įvertinimo ataskaitomis už 2004 m., išplaukia, kad Nyderlandų Karalystė patenka į penkių valstybių narių, kurių visose zonose 2004 m. buvo užregistruoti dienos kietųjų dalelių koncentracijos ribines vertes viršijantys lygiai, grupę.

37 Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 115 punkte nurodė, jog be to, kad jie nėra Direktyvoje 1999/30 numatyti kriterijai, nebuvo įrodyta, jog dėl gyventojų tankumo, kelių eismo daugelyje Nyderlandų zonų intensyvumo ir gyvenamųjų rajonų lokalizacijos šalia transporto kelių šioje valstybėje narėje kyla aplinkos apsaugos problema, išskirianti ją iš kitų regionų, būtent Beniliukso, Jungtinės Karalystės centinės dalies ir vakarinės Vokietijos dalies.

38 Todėl Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 117–120 punktuose nurodęs, jog Nyderlandų Karalystė neįrodė, kad jos teritorijoje egzistuoja jai būdinga problema, kuri yra viena iš kumuliacinių EB 95 straipsnio 5 ir 6 dalyse įtvirtintų sąlygų, nusprendė, kad Komisija turėjo atmesti nutarimo, apie kurį buvo pranešta, projektą. Todėl jis taikė pagrindų ekonomijos principą ir nenagrinėjo kitų šios valstybės narės pateiktų pagrindų, kuriais ginčijamas Komisijos vertinimas ir motyvavimas, susiję su projekto, apie kurį buvo pranešta, proporcingumu ir tarptautiniu teisiniu kontekstu.

Šalių reikalavimai

39 Apeliaciniu skundu Nyderlandų Karalystė Teisingumo Teismo prašo:

— panaikinti skundžiamą sprendimą ir grąžinti bylą Pirmosios instancijos teismui, kad šis priimtų sprendimą dėl kitų ieškinio pagrindų, ir

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

40 Komisija Teisingumo Teismo prašo:

— pripažinti apeliacinį skundą nepriimtinu,

— nepatenkinus šio reikalavimo, jį atmesti, ir

— priteisti iš Nyderlandų Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl apeliacinio skundo

41 Savo apeliaciniam skundui pagrįsti Nyderlandų Karalystė nurodo du pagrindus. Pirma, ji tvirtina, jog Pirmosios instancijos teismas klaidingai išaiškino rūpestingumo pareigą ir EB 253 straipsnyje numatytą pareigą motyvuoti nuspręsdamas, kad ginčijamame

sprendime neįvertinusi 2004 m. įvertinimo ataskaitoje pateiktų reikšmingų duomenų ir to nemotyvavusi Komisija nepažeidė aptariamų pareigų. Antra, Nyderlandų Karalystė tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismas taikė netinkamus teisinius kriterijus, kad nustatytų, ar jos teritorijai būdinga aplinkos oro kokybės problema.

Dėl priimtinumo

42 Komisija nurodo apeliacinio skundo nepriimtinumą. Dėl pirmojo pagrindo ji nurodo, kad Nyderlandų Karalystė neteko teisės remtis tariamu neatsižvelgimu į 2004 m. įvertinimo ataskaitą, nes ši ataskaita buvo pateikta pasibaigus Direktyvoje 96/62 nustatytam terminui ir praėjus trims mėnesiams po prašymo leisti taikyti nukrypti leidžiančias priemones pateikimo. Be to, Komisijos manymu, Pirmosios instancijos teismas konstatavo, jog iš tiesų ji atsižvelgė į šią ataskaitą ir kad ši faktinė aplinkybė negali būti apeliacinio skundo dalykas. Dėl antrojo pagrindo Komisija tvirtina, kad Pirmosios instancijos teismo išvados grindžiamos daugeliu aplinkybių, kurių didžioji dalis negali būti ginčijama, ir kad šios išvados liktų pagrįstos, net jei Teisingumo Teismas turėtų pritarti Nyderlandų Karalystės argumentams.

43 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia konstatuoti, kad klausimas, ar šioje byloje Komisija turėjo atsižvelgti į 2004 m. įvertinimo ataskaitą, nepaisydama tariamo vėlavimo pateikti šią ataskaitą, yra susijęs, kaip tai konstatavo generalinė advokatė savo išvados 32–34 punktuose, ne su ieškinio priimtinumu, o su bylos esme.

44 Kalbant apie argumentą, pagrįstą tuo, kad Nyderlandų Karalystė pirmuoju pagrindu siekė paneigti faktines aplinkybes, pakanka pastebėti, kad taip nėra šiuo atveju. Iš tiesų Nyderlandų Karalystė šiuo atveju neginčija Pirmosios instancijos teismo išvadų, iš kurių, be kita ko, matyti, kad 2004 m. duomenys buvo traukti į TNO ataskaitą, ir kad Komisija, be šios ataskaitos, taip pat atsižvelgė į MNP ataskaitą. Tačiau ši valstybė narė ginčija išvadas, kurias Pirmosios instancijos teismas padarė remdamasis šiomis faktinėmis aplinkybėmis. Be to, tai, ar Pirmosios instancijos teismas galėjo teisėtai iš šių faktų nuspręsti, kad Komisija nepažeidė savo rūpestingumo pareigos ir pareigos motyvuoti, yra teisės klausimas, kuriam taikoma Teisingumo Teismo kontrolė nagrinėjant apeliacinį skundą (žr. 1997 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Komisija prieš V*, C-188/96 P, Rink. p. I-6561, 24 punktą bei 2005 m. birželio 28 d. Sprendimo *Dansk Rørindustri ir kt. prieš Komisiją*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P – C-208/02 P ir C-213/02 P, Rink. p. I-5425, 453 punktą).

45 Galiausiai, kiek tai susiję su Komisijos prieštaravimu dėl antrojo pagrindo, reikia priminti, kad Teisingumo Teismas jau nusprendė, jog dėl to, kad apeliaciniame skunde ar apeliacinio skundo pagrinde nenurodytos visos priežastys, dėl kurių Pirmosios instancijos teismas priėmė sprendimą tam tikru klausimu, šis pagrindas netampa nepriimtinas (žr. 2000 m. spalio 3 d. Sprendimo *Industrie des poudres sphériques prieš Tarybą*, C-458/98 P, Rink. p. I-8147, 67 punktą ir 2005 m. rugsėjo 23 d. Sprendimo *Andolfi prieš Komisiją*, C-357/04 P, 24 punktą).

46 Iš to išplaukia, kad apeliacinis skundas turi būti pripažintas priimtinu.

Dėl esmės

Dėl pirmojo pagrindo, pagrįsto klaidingu rūpestingumo pareigos ir EB 253 straipsnyje numatytos pareigos motyvuoti aiškinimu

— Šalių argumentai

47 Dėl pirmojo pagrindo Nyderlandų Karalystė pabrėžia, kad 2004 m. įvertinimo ataskaita yra labai svarbi, nes ji parodo, kad tais metais dienos ribinės vertės, net padidintos leistinumo marža, buvo viršytos visose Nyderlandų zonose ir aglomeracijose. Be to, 2004 m. duomenys atskleidė kitokią situaciją, nei buvo 2003 m., o tai pripažino pats Pirmosios instancijos teismas skundžiamo sprendimo 44 punkte, darydamas nuorodą į TNO ataskaitą.

48 Remdamasi skundžiamu sprendimu Nyderlandų Karalystė daro išvadą, kad, Pirmosios instancijos teismo manymu, pakanka, jog Komisija tik perduotų valstybės narės perduotą reikšmingų duomenų studiją tyrimų institucijai, nes, viena vertus, ginčijamame sprendime Komisija šių duomenų nenagrinėja, ginčydama patį jų perdavimo jai faktą, ir, antra vertus, priimdama sprendimą ji nesivadovauja studiją atlikusios institucijos argumentais, rodančiais, kad šie duomenys atskleidė visiškai skirtingą ir problematiškesnę aptariamos valstybės narės situaciją. Šiuo išaiškinimu Pirmosios instancijos teismas klaidingai taikė rūpestingumo ir motyvavimo garantijas,

kurios apima, be kita ko, Komisijos pareigą rūpestingai ir nešališkai išnagrinėti visas reikšmingas atskiro atvejo aplinkybes ir pareigą pakankamai motyvuoti savo sprendimą.

49 Šios valstybės narės manymu, galiausiai Pirmosios instancijos teismas nepagrįstai suteikė didelę reikšmę aplinkybei, kad Komisija atsižvelgė į MNP ataskaitą. Šiuo atžvilgiu ji nurodo, kad nors grįsdama savo poziciją Komisija rėmėsi šia ataskaita, perduota jai pusantro mėnesio prieš priimant ginčijamą sprendimą, tačiau ji visiškai nemotyvuotai neatsižvelgė į 2004 m. įvertinimo ataskaitą, kuri jai buvo perduota trys mėnesiai prieš priimant šį sprendimą, tačiau kurioje pateikti duomenys buvo mažiau palankūs jos pozicijai. Be to, TNO ataskaitoje aiškiai parodoma, kad MNP ataskaitoje konstatuotos aplinkybės nepakeičia 2004 m. ataskaitoje pateiktų duomenų apie ribines vertes vertinimo.

50 Be šio sprendimo 42 punkte nurodyto argumento, pagrįsto tariamai vėlyvu 2004 m. įvertinimo ataskaitos pateikimu, Komisija dar tvirtina neprivalanti į savo sprendimus įtraukti visų ekspertizių, kuriomis ji remiasi, duomenų. Iš kai kurių skundžiamo sprendimo punktų išplaukia, kad Pirmosios instancijos teismas nusprendė, jog iš 2004 m. įvertinimo ataskaitos bei MNP ataskaitos matyti, kad oro kokybė Nyderlandų Karalystėje pagerėjo, palyginti su 2003 metais ir ankstesnėmis prognozėmis.

— Teisingumo Teismo vertinimas

51 EB 95 straipsnio 5 straipsnyje numatyta, kad kai yra priimta suderinimo priemonė, valstybės narės privalo apie visas, jų manymu, būtinas nukrypti leidžiančias nacionalinės teisės nuostatas pranešti Komisijai, kad ji galėtų jas patvirtinti.

52 Ši nuostata reikalauja, kad tokių nuostatų priėmimas dėl atitinkamai valstybei narei būdingos problemos, kuri iškyla priėmus derinimo priemonę, būtų pagrįstas naujais mokslo įrodymais aplinkos ar darbo apsaugos srityje ir kad Komisijai turi būti pranešta apie numatytas nuostatas ir jų priėmimo motyvus (žr. 2003 m. sausio 21 d. Sprendimo *Vokietija prieš Komisiją*, C-512/99, Rink. p. I-845, 80 punktą bei 2007 m. rugsėjo 13 d. Sprendimo *Land Oberösterreich ir Austrija prieš Komisiją*, C-439/05 P ir C-454/05 P, Rink. p. I-7141, 57 punktą).

53 Šios sąlygos yra kumuliacinės ir turi būti įvykdytos visos, kad Komisija neatmestų nukrypti leidžiančių nacionalinių nuostatų (žr. minėto sprendimo *Vokietija prieš Komisiją* 81 punktą ir minėto sprendimo *Austrija prieš Komisiją* 58 punktą).

54 Tam, kad įvertintų, ar šios sąlygos iš tiesų yra įvykdytos, o tai kai kuriais atvejais gali reikalauti sudėtingų techninių vertinimų, Komisija turi didelę diskreciją.

55 Tačiau šios diskrecijos įgyvendinimas neturėtų išvengti teisminės kontrolės. Iš tikrųjų pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką Bendrijos teismas turi patikrinti ne tik nurodytų įrodymų faktinį tikslumą, jų patikimumą ir nuoseklumą, bet ir tai, ar šie įrodymai apima visus esminius duomenis, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant sudėtingą padėtį, ir ar jie gali pagrįsti jais remiantis padarytas išvadas (žr. 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Ispanija prieš Lenzing*, C-525/04 P, Rink. p. I-9947, 57 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

56 Be to, reikia priminti, kad tuo atveju, kai Bendrijos institucija turi didelę diskreciją, per administracines procedūras Bendrijos teisinės sistemos suteiktų garantijų laikymosi kontrolė yra ypač svarbi. Teisingumo Teismas turėjo progą patikslinti, kad tarp šių garantijų yra ir kompetentingos institucijos pareiga atidžiai ir nešališkai išnagrinėti visas konkrečiu atveju svarbias aplinkybes ir pakankamai motyvuoti savo sprendimą (žr. 1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Technische Universität München*, C-269/90, Rink. p. I-5469, 14 punktą; 1992 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Pesquerias De Bermeo ir Naviera Laida prieš Komisiją*, C-258/90 ir C-259/90, Rink. p. I-2901, 26 punktą ir minėto sprendimo *Ispanija prieš Lenzing* 58 punktą).

57 Minėtų procedūrinių garantijų laikymosi kontrolė dar svarbesnė EB 95 straipsnio 5 dalyje numatytos procedūros atveju, nes jai netaikomas rungimosi principas (žr. minėto sprendimo *Land Oberösterreich ir Austrija prieš Komisiją* 44 punktą).

58 Šioje byloje Nyderlandų Karalystė kaltina Komisiją pažeidus savo rūpestingumo pareigą ir pareigą motyvuoti, nes ji ginčijamame sprendime neišnagrinėjo 2004 m. įvertinimo ataskaitoje pateiktų duomenų ir nenurodė kodėl.

59 Ginčijamo sprendimo 41 punkte šiuo atžvilgiu nurodyta, kad „pagal Tarybos direktyvą 96/62/EB parengtose metinėse ataskaitose nurodoma, kad 2003 m. Nyderlandai neturėjo ypač didelių viršijimo problemų, palyginti su kitomis valstybėmis narėmis (pavyzdžiui, Belgija, Austrija, Graikija, Čekijos Respublika, Lietuva, Slovėnija ir Slovakija). Kadangi Nyderlandai dar nepateikė oficialių 2004 m. duomenų, neįmanoma palyginti oro kokybės padėties Nyderlanduose su padėtimi kitose valstybėse narėse.“

60 Be to, akivaizdu, kad oficialūs 2004 m. duomenys, pateikti šių metų įvertinimo ataskaitoje, iš tiesų buvo perduoti Komisijai 2006 m. vasario 8 d., kuri juos užregistravo vasario 10 d., tai yra keletą mėnesių prieš priimant ginčijamą sprendimą.

61 Iš EB 174 straipsnio 3 dalies pirmos įtraukos išplaukia, kad priimdama aplinkos srities sprendimus Komisija iš principo privalo atsižvelgti į visus turimus naujus mokslo ir techninius duomenis. Ši pareiga ypač svarbi vykstant procedūrai pagal EB 95 straipsnio 5 ir 6 dalis, kuriai atsižvelgimas į naujus duomenis yra pagrindas.

62 Todėl šioje byloje Komisija privalėjo atsižvelgti į 2004 m. įvertinimo ataskaitos duomenis. Šios pareigos negali paneigti ir aplinkybė, kad Nyderlandų Karalystė jai perdavė šią ataskaitą pasibaigus Direktyvoje 96/62 numatytiems terminams, nes šie terminai yra nesusiję su EB 95 straipsnio 5 ir 6 dalyse numatytomis procedūromis. Taip pat akivaizdu, kad iš tiesų Komisija dar galėjo atsižvelgti į šią ataskaitą rengdama ginčijamą sprendimą, nes TNO ir MNP ataskaitos, kuriomis Komisija rėmėsi šiame sprendime, jai buvo pateiktos dar vėliau.

63 Be to, iš Komisijos argumentų, išdėstytų ginčijamo sprendimo 41 ir 42 punktuose, išplaukia, kad ji išnagrinėjo Nyderlandų Karalystei būdingos problemos egzistavimą remdamasi metinėmis ataskaitomis už 2003 m., o ne už 2004 m., o tai kelia rimtų abejonių, ar ši institucija atsižvelgė į 2004 m. duomenis.

64 Nors tiesa tai, kaip Pirmosios instancijos teismas nurodė skundžiamo sprendimo 44 punkte, kad į TNO ataskaitą įtraukti ir preliminarūs duomenys, kuriuos Nyderlandų Karalystės pateikė už 2004 m., tačiau ginčijamame sprendime nėra jokios nuorodos į šią aplinkybę ar į su šiais duomenimis susijusius TNO vertinimus.

65 Priešingai skundžiamam sprendimui, ginčijamame sprendime nėra jokios nuorodos į TNO vertinimą, kad preliminarūs 2004 m. duomenys atskleidžia kitokį vaizdą, nei buvo ankstesniais metais, nes visose Nyderlandų zonose KD_{10} viršija bent vieną iš leistinu nukrypimo dydžiu padidintų ribinių verčių.

66 Todėl, ypač atsižvelgiant į šį TNO vertinimą, tam, kad adekvačiai laikytųsi savo pareigos išnagrinėti visas reikšmingas konkretaus atvejo aplinkybes ir pakankamai motyvuotų savo sprendimą, Komisija privalėjo ginčijamame sprendime nurodyti priežastis, dėl kurių ji mano, kad, net ir remiantis 2004 m. duomenimis bei nepaisant TNO atskleistų šių ir ankstesnių metų duomenų skirtumų, nebuvo įrodyta, kad egzistuoja būdinga problema.

67 Iš tiesų nors Teisingumo Teismas ir pripažino, kad vertindama prašymą patvirtinti nukrypti leidžiančias priemones pagal EB 95 straipsnio 5 dalį Komisija galėjo kreiptis į išorės ekspertus prašydama pateikti nuomonę apie šiuos naujus mokslo įrodymus, pateiktus pagrindžiant šį prašymą (žr. minėto sprendimo *Land Oberösterreich ir Austrija prieš Komisiją* 32 punktą), vis dėlto reikia konstatuoti, kad pirminė atsakomybė atlikti šį vertinimą tenka Komisijai, kuri pati ar prireikus remdamasi ekspertų nuomone turi tinkamai atsižvelgti į visas reikšmingas aplinkybes ir galutiniame savo sprendime išdėstyti pagrindinius argumentus, dėl kurių jis buvo priimtas.

68 Iš to išplaukia, kad vien aplinkybė, kad į TNO ataskaitą buvo įtraukti pirminiai 2004 m. duomenys, negali pateisinti to, kad ginčijamame sprendime Komisija neišnagrinėjo su šiais metais susijusių duomenų ir nenurodė, kodėl to nepadarė.

69 Tas pat taikytina aplinkybei, kad Komisija ginčijamame sprendime vadovavosi kai kuriais MNP ataskaitos teiginiais ir atsižvelgdama į joje esančią naują informaciją įvertino, ar egzistuoja Nyderlandams būdinga problema.

70 Be to, MNP teiginiuose, kuriuos Komisija pakartojo ginčijamo sprendimo 41 punkte, nėra jokios informacijos, susijusios su klausimu, ar priimant šį sprendimą ir atsižvelgiant į su 2004 m. susijusius duomenis egzistavo Nyderlandams būdinga aplinkos oro kokybės problema.

71 Iš tiesų šie teiginiai, iš kurių išplaukia, kad, remiantis nauju vertinimu, KD_{10} lygis yra 10–15 % žemesnis, nei buvo anksčiau prognozuota, o zonų, kuriose viršytos ribinės vertės, skaičius nuo 2005 m. iki 2010 m. ir nuo 2010 m. iki 2015 m. sumažės per pusę, nepaneigia su 2004 m. susijusių duomenų teisingumo, kurie parodo, kad ribinės vertės buvo viršytos visoje Nyderlandų teritorijoje, ir nepaneigia galimybės, kad priimant ginčijamą sprendimą egzistavo šiai valstybei narei būdinga problema.

72 Iš to, kas pasakyta, išplaukia, kad nuspręsdamas, jog priimdama ginčijamą sprendimą Komisija nepažeidė savo rūpestingumo pareigos ir pareigos motyvuoti, Pirmosios instancijos teismas padarė teisės klaidą.

73 Tiek, kiek įvertindama, ar egzistuoja Nyderlandams būdinga aplinkos oro kokybės problema, Komisija neatsižvelgė į visus reikšmingus duomenis ir būtent į su 2004 m. susijusius duomenis, šis vertinimas yra klaidingas, neatsižvelgiant į tai, ar Komisija šiame vertinime dar taikė ir neteisingus teisinius kriterijus, kaip tai tvirtina Nyderlandų Karalystė.

74 Šiomis aplinkybėmis Pirmosios instancijos teismas, nepadarydamas teisės klaidos, negalėjo atmesti Nyderlandų Karalystės ieškinio kaip nepagrįsto ir nuspręsti, kad Komisija teisingai įvertino Bendrijos nustatytų kietųjų dalelių koncentracijos ribinių verčių laikymosi problemą kaip nebūdingą.

75 Iš to išplaukia, kad skundžiamas sprendimas turi būti panaikintas. Kadangi antrojo pagrindo vertinimas, kuriuo Nyderlandų Karalystė kaltina Pirmosios instancijos teismą dėl neteisingų teisinių kriterijų taikymo vertinant, ar egzistuoja būdinga aplinkos oro kokybės problema, nepaisant šio įvertinimo rezultato, negali turėti poveikio apeliaciniam sprendimui, jį nagrinėti reikia taikant ekonomijos principą.

76 Pagal Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio pirmąją pastraipą panaikinęs Pirmosios instancijos teismo sprendimą Teisingumo Teismas pats gali paskelbti galutinį sprendimą, jeigu tame bylos etape tai galima daryti. Taip yra šioje byloje.

77 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad nevisapusiškai Komisijos atlikta reikšmingų mokslo duomenų analizė gali paneigti ne tik jos atliktą būdingos problemos egzistavimo vertinimą, bet ir visą jos atliktą EB 95 straipsnio 5 ir 6 dalių taikymo sąlygų įvertinimą, būtent priemonės, apie kurią pranešta, proporcingumo įvertinimą, nes visapusiškesnis turimų mokslo duomenų įvertinimas vien dėl savo pobūdžio gali turėti poveikio šios priemonės proporcingumo įvertinimui.

78 Šiomis aplinkybėmis reikia panaikinti ginčijamą sprendimą tam, kad Komisija iš naujo ir remdamasi visais reikšmingais mokslo duomenimis galėtų įvertinti priemonę, apie kurią buvo pranešta, ir nustatytų, ar ji atitinka EB 95 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytus reikalavimus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

79 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 122 straipsnį, jeigu apeliacinis skundas yra pagrįstas ir Teisingumo Teismas pats priima galutinį sprendimą byloje, jis sprendžia ir bylinėjimosi išlaidų klausimą.

80 Pagal to paties reglamento 69 straipsnio 2 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Nyderlandų Karalystė prašė priteisti bylinėjimosi išlaidas iš Komisijos ir pastaroji pralaimėjo apeliacinę bylą, ji turi padengti bylinėjimosi abiejose instancijose išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **Panaikinti 2007 m. birželio 27 d. Europos Bendrijų Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Nyderlandų Karalystė prieš Komisiją* (T-182/06).**

2. **Panaikinti 2006 m. gegužės 3 d. Komisijos sprendimą 2006/372/EB dėl nacionalinių nuostatų projektų, apie kuriuos pagal EB 95 straipsnio 5 dalį pranešė Nyderlandų Karalystė, nustatančių dyzelinu varomų transporto priemonių išmetamų kietųjų dalelių ribas.**

3. **Priteisti iš Europos Bendrijų Komisijos bylinėjimosi išlaidas.**

Parašai.